

### INHOUDSOPGAVE

#### Pagina 1

CJG Stevenshof

#### Pagina 2

Vroeg voortdurend  
en integraal

#### Pagina 3

Project Nazorg

#### Pagina 4

Eigen Kracht  
Conferentie

## EEN JAAR NA DE OPENING:

## CJG STEVENSHOF STEVIG IN DE WIJK VERANKERD

In mei vorig jaar gingen de deuren van CJG Stevenshof in Leiden open voor publiek. Het Centrum voor Jeugd en Gezin draait inmiddels op volle toeren en de samenwerkingspartners weten elkaar steeds sneller te vinden. Samen met coördinator Marga van Moorsel blikken we terug en kijken we vooruit.



CJG Stevenshof is gevestigd in het gezondheidscentrum Stevenshof waar onder andere ook een huisartsenpraktijk en apotheek zijn gehuisvest. Het CJG wordt gerund door medewerkers van het consultatiebureau (ActiVite), Kwadraad en de GGD. Marga ziet het als een groot voordeel dat de samenwerkingspartners nu onder één dak zitten. "Juist omdat we in één gebouw zitten, zoek je elkaar makkelijker op, waardoor je informatie sneller bundelt. Een aantal medewerkers van het CJG werken al langer in de Stevenshof en hebben hun netwerken in de wijk al opgebouwd. Dit maakt dat je ook met de verschillende instanties snel kan schakelen. Deze bekendheid met elkaar kunnen we goed gebruiken om de samenwerking te intensiveren. We merken bijvoorbeeld dat er vanuit de huisartsenpost het afgelopen jaar meer werd doorverwezen. Zij lopen soms ook letterlijk even mee. We merken ook dat de drempel voor ouders dan vrij laag is. Het is immers eenvoudiger even bij de

'buurman' aan te kloppen dan weer elders in de stad je verhaal te moeten doen."

### Interne doorstroom

Desondanks is het niet zo dat veel ouders voor specifieke vragen met betrekking tot hun kinderen rechtstreeks naar het CJG komen. "Extra vragen komen vooral vanuit het vaste circuit", vervolgt Marga. "Wat in feite een hele natuurlijke gang van zaken is. Zo hoort de wijkverpleegkundige bijvoorbeeld dat ouders een bepaalde opvoedvraag hebben en zij brengt de ouder dan in contact met het opvoedbureau. Bij ons vindt dan ook veel interne doorstroom plaats. Dit kan overigens per CJG verschillen; een en ander hangt vaak ook samen met de historie, omgevingsfactoren, gezinssamenstelling en dergelijke."

### Valkuilen

Volgens Marga heb je echt wel een jaar nodig om ervoor te zorgen dat alle zaken binnen het CJG op de rails staan en de meeste kinderziekten zijn verdwenen. "Het risico bij de totstandkoming van een CJG is namelijk dat je geneigd bent een nieuwe organisatie te worden. Je moet ervoor waken dat je in je enthousiasme niet te ver doorschiet. Ons doel is immers om de juiste zorg aan kinderen en jeugdigen van -9 maanden tot 23 jaar te bieden en dat willen we bewerkstelligen door een efficiënte doorstroom en goede afstemming met elkaar. Omdat we aan het groeien zijn

is het ontzettend belangrijk dat je constant kijkt naar hetgeen je écht wilt bereiken en wat ouders en kinderen nu precies willen. Je moet niet meer creëren dan nodig. Iedere keer moet je daarom even stilstaan en je afvragen of je inderdaad nog de juiste doelen nastreeft. Wij doen dat onder meer door regelmatig te overleggen, binnenkomen vragen nauwkeurig te registreren en met elkaar goed af te stemmen wie waarvoor verantwoordelijk is."

### Wijkgericht

Ondanks deze valkuilen is het vooral zeer inspirerend zo intensief met elkaar samen te kunnen werken. "Overigens niet alleen tussen de samenwerkingspartners onderling, maar ook in de wijk zelf", vervolgt Marga. "CJG Stevenshof ligt midden in een wijk waarin scholen, bibliotheken en buurtcentra al veel activiteiten ontwikkelen. Met de komst van het CJG is hier nog een extra impuls aan gegeven. Iedereen is enorm enthousiast en heeft de behoefte om de krachten te bundelen en nieuwe initiatieven te ontplooiën. Binnenkort gaan we daarom kijken of we onder andere in het kader van 'veilig opgroeien' tot een gezamenlijk aanbod kunnen komen."

Marga coördineert ook het CJG in Leiden Zuid-West dat eind juni zijn deuren zal openen. Dit is het tweede fysieke CJG in Leiden. We houden u op de hoogte van de voortgang.

### Colofon

Deze nieuwsbrief is een uitgave van de projectgroep Ketenaanpak Jeugdbeleid-jeugdzorg Zuid-Holland Noord.

### Redactie:

Bronja Nijk

Mieke Hogervorst

Voor meer informatie of vragen over de inhoud, kunt u mailen naar:

[ketenaanpakjeugd@hollandrijnland.net](mailto:ketenaanpakjeugd@hollandrijnland.net)

### Tekst en ontwerp:

Muralto Tekstont-

werp, Irene de Muralto

[info@muralto.nl](mailto:info@muralto.nl)

## VROEG, VOORTDUREND EN INTEGRAAL:

### STRUCTURELE SAMENHANG VOOR BETERE HULP AAN KINDEREN MET EEN BEPERKING

Veel zielen, één gedachte: Vroeg, Voortdurend en Integraal hulp bieden aan jonge kinderen met een beperking. De pilot VVI is ontstaan uit de behoefte aan samenhangende vroeghulp in de diverse regio's. Voor de regio Zuid-Holland Noord is Inge van der Sluis projectleider en zij vertelt meer over dit vooruitstrevende project.

Het project VVI is voortgekomen uit de landelijke ketenovereenkomst Integrale Vroeghulp, een samenwerkingsverband van professionals die ondersteuning en hulp bieden aan jonge kinderen met bijzonderheden in de ontwikkeling. Integrale Vroeghulp zag tien jaar geleden het daglicht uit de behoefte om zo vroeg mogelijk knelpunten bij kinderen (van 0-4 jaar) te signaleren zodat tijdig en adequaat diagnostiek, hulp en ondersteuning geboden kunnen worden aan gezinnen met een kind met een beperking.

#### Ketennetwerk

"VVI staat voor Vroeg, Voortdurend en Integraal", aldus Inge. "De regio Zuid-Holland Noord is een van de elf pilots van het landelijke project VVI. Het project moet ervoor zorgen dat professionals elkaar sneller en beter vinden en samen afstemming zoeken in de hulp aan kinderen van 0-4 jaar met een beperking. Gezamenlijk signaleren en gezamenlijk de verantwoordelijkheid nemen staan hierbij centraal. Alleen door een efficiënte samenhang van het ketennetwerk en integrale diagnostiek kun je tijdig de juiste hulp en ondersteuning bieden." De activiteiten van het project VVI ZHN sluiten nauw aan op de ontwikkelingen en activiteiten van Ketenaanpak Jeugd ZHN. "Wanneer je in een zo vroeg mogelijk stadium kunt onderzoeken wat de oorzaak van de achterstand is, kun je ook eerder acties ondernemen om eventueel onnodige achterstand te voorkomen", vervolgt Inge. "Bij heel jonge kinderen is het meestal niet direct duidelijk wat de oorzaken zijn van de achterstand in de ontwikkeling. Zo kan

het zijn dat een kind zich langzamer ontwikkelt dan leeftijdgenootjes en bijvoorbeeld laat is met leren praten. Dit kan betekenen dat er sprake is van gehoorproblemen, maar ook een verstandelijke beperking of communicatieve stoornis kan hieraan ten grondslag liggen. Het is vaak moeilijk om een goede prognose te geven over het verdere verloop van de ontwikkeling van het kind. Om die reden zijn deze kinderen en hun ouders gebaat bij een samenhangende benadering vanuit verschillende vakgebieden, en met name vanuit het (para) medisch en het orthopedagogische vakgebied en de maatschappelijke dienstverlening. Dit betekent in de hulpverleningspraktijk dat niet alleen een interdisciplinaire, maar ook een transmurale benadering nodig is.

#### Vertrouwen

Volgens Inge is vertrouwen van ouders in de betrokken instanties cruciaal. "Vaak vermoeden ouders wel dat er iets met hun kind aan de hand is, maar vinden de drempel naar de zorginstellingen te hoog. Het is moeilijk om te onderkennen dat jouw kind zich anders of langzamer ontwikkelt dan leeftijdgenootjes en wellicht speciale zorg behoeft. Daarvoor is vertrouwen nodig. Huisartsen en consultatiebureau medewerkers kunnen hierin een belangrijke factor zijn; veelal zijn zij degenen die contact hebben met ouders en de gezinssituatie kennen. Maar ook de kinderopvang heeft hierin een zeer belangrijke functie. Dit is immers de plek bij uitstek waar de ontwikkeling van kinderen duidelijk zichtbaar wordt en eventuele signalen van een achterstand snel opgevangen zullen

worden. En hoe eerder je signaleert dat een kind een beperking heeft, des te sneller kun je actie ondernemen. Het is daarom van belang dat er structurele afstemming ontstaat tussen het zorgaanbod en het (speciaal) onderwijs in de regio, zodat adequate hulp geboden kan worden op de gebieden van diagnostiek, behandeling en begeleiding door de juiste instanties.

Het uitgangspunt van VVI is dat de ouders/verzorgers de regie houden over het begeleidingstraject. Zij zijn immers de opvoeders en de constante factor in het leven van hun kind."

#### 7 Bouwstenen

Het project is opgebouwd uit een aantal bouwstenen

1. Vroege signalering
2. Multidisciplinaire diagnostiek
3. Multidisciplinair adviesplan
4. Langdurige trajectbegeleiding
5. Gezinsondersteuning
6. Samenhang Zorg en Onderwijs
7. Ketenzorg

Meer informatie hierover is te vinden op [www.vroegvoortdurendintegraal.nl](http://www.vroegvoortdurendintegraal.nl)



VVI wordt mogelijk gemaakt door: ActiZ (Jeugdgezondheidszorg), BOSK (Vereniging van motorisch gehandicapten en hun ouders), MEE Nederland, Nederlandse Vereniging voor Kindergeneeskunde, Revalidatie Nederland, Vereniging Gehandicaptenzorg Nederland (VGN), WEC-Raad (Speciaal Onderwijs) en Zorgverzekeraars Nederland.

## PROJECT NAZORG GEEFT JONGEREN STEUNTJE IN DE RUG

Wat gebeurt er met de jongeren wanneer zij de (residentiële) jeugdzorg uitstromen? Wie begeleidt hen, welke zorg is voorhanden en waar kunnen zij terecht voor reguliere zaken als huisvesting, financiën, werk en scholing? Een goede vraag, aangezien zowel Bureau Jeugdzorg, als de gemeenten en jeugdhulpverleners weinig zicht hebben op hetgeen er met de jongeren gebeurt wanneer zij de jeugdzorg verlaten. Om te voorkomen dat deze jongeren tussen de wal en het schip raken, is het Project Nazorg in het leven geroepen.

Veel jongeren die de jeugdzorg verlaten, lijken de weg naar een goede plek maar moeilijk te vinden en hoppen vaak van adres naar adres, moeten geld lenen en in schrijnender gevallen belanden ze op straat als zwerfjongere.\* Om die reden zijn PJ Partners en JSO op verzoek van de Provincie Zuid-Holland het Project Nazorg gestart om dit probleem aan te pakken en deze jongeren een duwtje in de juiste richting te geven. In samenwerking met gemeenten, zorgaanbieders en Bureau Jeugdzorg zijn in Zuid-Holland nu drie pilots van start gegaan, waarvan één in de regio Holland Rijnland/Rijnstreek.

### Overdracht

In een gesprek met Theo van Wifferen van PJ Partners en Ria van der Plas, manager bij Cardea Jeugdzorg, horen we meer over het project.

"Momenteel is er een gebrek aan een vloeiende warme overdracht naar het reguliere veld", aldus Ria. "Er is geen goed vervolg geregeld wanneer de jongere de residentiële jeugdzorg moet verlaten als hij of zij achtien is geworden. Zo kun je je bijvoorbeeld pas inschrijven voor een woning als je bijna achttien bent. En hoewel sommigen heel goed in staat zijn huisvesting en werk te regelen, zijn anderen nog niet helemaal opgewassen tegen alle zaken waar zij tegenaan lopen wanneer zij de jeugdzorg uitstromen. Een aantal heeft echt nog wat ondersteuning nodig." Toch is er nog geen duidelijk beeld van de doelgroep die nazorg nodig heeft. En ook het zicht op het zorgaanbod blijkt te

gefragmenteerd. Theo: "De vijf factoren waarop je problemen kunt verwachten en waarvoor nazorg gewenst is, betreffen: huisvesting, financiën, scholing/werk, individuele zorg en psychosociale problemen. Er zijn weliswaar diverse instanties die jongeren opvangen, maar het is onduidelijk wie nu precies wat doet en waarvoor verantwoordelijk is. Om een goede uitstroom te bevorderen is het belangrijk dat de zorginstanties en de gemeenten hun aanbod nauwkeurig op elkaar afstemmen."

In de wet WMO is geregeld dat de gemeente waar de jongere staat ingeschreven en naar terugkeert, verantwoordelijk is voor de nazorg, maar er is geen centrale plek waar je je kunt melden. "Het is voor de jongeren niet duidelijk tot welke instantie zij zich met bepaalde vragen of problemen kunnen wenden, waardoor de kans groot is dat zij helemaal geen hulp krijgen", vervolgt Ria. "Met het project Nazorg willen we het zorgaanbod in de regio beter stroomlijnen en onderlinge samenwerkingsstructuren verbeteren."

### Stand van zaken

Het project is eind 2009 van start gegaan. De werkgroep Nazorg bestaat uit vertegenwoordigers van Bureau Jeugdzorg, AMW, de betrokken gemeenten, PJ Partners, Cardea, Holland Rijnland en JSO. Inmiddels heeft het eerste overleg plaatsgevonden en momenteel worden het huidige aanbod, de doelgroep en de hulpvraag in kaart gebracht. Om een goed inzicht te krijgen in de behoefte van de jongeren wor-

den in alle pilots jongerenpanels georganiseerd.

### Meer informatie

Voor meer informatie kunt u terecht bij Theo van Wifferen van PJ Partners, telefoonnummer 010-436 21 66 of Esther Thiele en Frun Perree van JSO, telefoonnummer 0182-547 888.

*\*Uit een onderzoek van het adviesbureau DSP 'Zwerfjongeren (z)onder dak' blijkt bijvoorbeeld dat tweederde van de onderzochte jongeren een jeugdzorg-achtergrond heeft. DSP voerde het onderzoek uit in opdracht van het ministerie van VWS en het ministerie voor Jeugd en Gezin, om te kijken welke knelpunten er eventueel bestaan bij de overdracht van zwerfjongeren van jeugdzorg naar maatschappelijke opvang. Een ander onderzoek van DSP, 'Verwachting rond 18', geeft aan dat gemeenten een verantwoordelijkheid hebben in het organiseren van een minimaal basisaanbod.*



## DE BIJZONDERE KRACHT VAN EEN EIGEN KRACHT CONFERENTIE

### SAMEN WERKEN AAN EEN OPLOSSING ALS HET EVEN TEGEN ZIT

De EK-c is een bijeenkomst van hulpverleners, familie en het netwerk van het gezin. Het doel is om een plan te maken om aan een bepaalde de hulpvraag te werken. Tijdens een EK-c is het sociaal netwerk van het gezin aanwezig dat meehelpt met het maken van een plan. Bij het netwerk denken we bijvoorbeeld aan kinderen, ouders, grootouders, burens, vrienden en collega's, mensen die een waardevolle bijdrage kunnen leveren in het plossen van de problemen. De bijeenkomst wordt voorbereid door een Eigen Kracht coördinator. De EK-c bestaat uit twee delen: het ene deel wordt alleen bijgewoond door het netwerk, in het tweede deel is ook de coördinator aanwezig.

Een EK-c is bedoeld om zwaardere problematiek te voorkomen en kan uitkomst bieden:

- Wanneer een gezin of gezinsleden niet doorverwezen wil/willen worden of geen vertrouwen heeft/hebben in de hulpverlening.
- Bij vastgelopen of afgewezen hulp. In een dergelijke situatie kan een EK-c door inzet van een eigen netwerk de vastgelopen situatie doorbreken en nieuwe perspectieven bieden.
- In een overgangssituatie wanneer een hulptraject is afgerond maar het gezin nog een tijdje ondersteuning nodig heeft.

#### Contact

Wilt u meer informatie of wilt u zich aanmelden? Neem dan contact op met Cora Koopman, telefoonnummer: 071-524 34 14 of met Hedda van Lieshout, telefoonnummer: 06-18 93 64 77. U kunt natuurlijk ook mailen naar: [koopman@ggdhm.nl](mailto:koopman@ggdhm.nl) of [heddavanlieshout@eigen-kracht.nl](mailto:heddavanlieshout@eigen-kracht.nl)

Op de website [www.eigen-kracht.nl](http://www.eigen-kracht.nl) is uitgebreide informatie te vinden over de conferenties.

Het nieuwe convenant Ketenaanpak Jeugdbeleid, jeugdzorg en gezinsondersteuning voor de periode 2009-2012 bevat afspraken over de totstandkoming van Centra voor Jeugd en Gezin in elke gemeente, de regionale verwijsindex JeugdMATCH en de coördinatie van zorg en het werken met I gezin I plan.

Het convenant is ondertekend door de gemeenten Alphen aan den Rijn, Hillegom, Kaag en Braassem, Katwijk, Leiden, Leiderdorp, Lisse, Nieuwkoop, Noordwijk, Noordwijkerhout, Oegstgeest, Rijnwoude, Teylingen, Voorschoten en Zoeterwoude alsmede de volgende instellingen: GGD HM, ActiVite, Valent, Kwadraad, MEE ZHN, GGZ Rivierduinen/kinderen en jeugd, GGZ Rijnstreek, GGZ Duin- en Bollenstreek, GGZ Leiden e.o., Centrum voor Autisme en Kristal, Samenwerkingsorgaan Holland Rijnland, William Schrikker Jeugdbescherming, Raad voor de Kinderbescherming, HALT Hollands Midden-Haaglanden, Bureau Jeugdzorg Zuid-Holland, Cardea Jeugdzorg en Horizon Jeugdzorg.



#### INFORMATIEBIJENKOMST CJG GROOT SUCCES

Ruim honderd medewerkers van kinderdagverblijven en peuterspeelzalen bezochten de informatieve bijeenkomst over het Centrum voor Jeugd en Gezin die eind januari in Katwijk was georganiseerd. Dat de informatiebehoefte groot is, bleek wel uit de hoge opkomst.

Ook veel zorginstellingen waren aanwezig; deels om zelf informatie te krijgen en deels om hun werkzaamheden onder de aandacht te brengen van beroepskrachten die met 0-4 jarigen en hun ouders werken.

Naast een informatief gedeelte, waarin het CJG Alphen aan den Rijn, het RAAK -project en het jeugdmaatschappelijk werk zich presenteerden, kwamen ook vragen en discussiepunten aan de orde. Een panel van deskundige betrokkenen probeerde antwoord te geven op vragen als: Wat is nu de relatie tussen kinderopvang en de Centra voor Jeugd en Gezin, wanneer verwijst je ouders met vragen door naar het CJG en welke rol spelen de Zorg en Advies Teams dan nog? Niet overal kon een pasklaar antwoord op gegeven worden omdat veel vragen ook nog voor andere instanties in de regio gelden.

Wél werd duidelijk dat leidsters en andere functionarissen in kinderdagverblijven, peuterspeelzalen alsmede in de jeugdgezondheidszorg een zeer belangrijke rol spelen in de signalering van zowel kleine als grote problemen. Zij zijn ook vaak de eersten die hierover met een ouder in gesprek gaan wat niet altijd meevalt.

